

ابلیس را چون در دل آدم بار ندادند و دست رد به رویش باز نهادند

مردود همه‌ی جهان گشت.

مدعی خواست که آید به تماشاگاه راز

دست غیب آمد و بر سینه‌ی نامحرم زد

از شبنم عشق خاک آدم گل شد بس فتنه و شور در جهان حاصل شد
سر نشتر عشق بر برگ و روح زدند یک قطره از آن چکید و نامش دل شد

این دو بیت اشاره دارد به آغاز آفرینش انسان که با عشق حق آغاز شد.

شور و غوغایی بر آمد از جهان حسن او چون دست در یغما نهاد

📖 حضرت جلّت به خداوندی خویش در آب و گل آدم چهل شباروز تصرف کرد.

گل آدم را تخمیر انداخته که ﴿خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ﴾ و در هر ذره از آن گل، دلی تعبیه می کرد.

معنی آیهی شریفه: انسان را از گل خشک هم چون سفال آفرید (الرحمن – آیهی ۱۴)

آب و گل را داد یزدان جان و دل

هست از خاکی و آن را صد نشان

اندر آن گل اندک اندک می فرود

نسبت اصلم ز خاک و آب و گل

اصل ما و اصل جمله سرکشان

خلقت آدم چرا چل صبح بود؟

📖 ابلیس پرتلیس یک باری گرد او (انسان) طواف می کرد و بدان یک چشم،
اعورانه بدو درمی نگریست.

اعور: یک چشم

**نویسنده شیطان را اعور می خواند، چرا که معتقد است او انسان را تنها از
یک بُعد (بعد جسمانی) می نگریست.**

هین مباش اعور چو ابلیس لعین
چون بهایم بی خبر از باز پس

با دو دیده اول و آخر بین
اعور آن باشد که حالی دید و بس

۲- عبارت «ابلیس پرتلیس یک باری گرد او طواف می کرد و بدان یک چشم، اعورانه بدو در می نگریست» با کدام بیت، قرابت معنایی دارد؟

(۱) چون شدی در خوی دیوی استوار	می گریزد از تو دیو ای نابکار
(۲) تو ز قرآن ای پسر ظاهر مبین	دیو آدم را نبیند غیر طین
(۳) دیو سوی آدمی شد بهر شر	سوی تو نامد که از شری بتر
(۴) چشم آخربین تواند دید راست	چشم آخربین غرور است و خطاست

گزینه ۲ پاسخ است.

در عبارت روی سؤال نجم‌الدین دایه‌ی ابلیس را اعور (یک چشم) می‌خواند؛ چون او انسان را تنها از یک بُعد (بُعد جسمانی) می‌نگریست و حقیقت و عظمت روحی وی را نادیده می‌گرفت.

همین مطلب در گزینه‌ی (۲) نیز آمده است:

طین: در این جا بُعد جسمانی انسان

دیو: شیطان